

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE
CROATIAN BUREAU OF STATISTICS

ZANIMLJIVOSTI

Zagreb, 26. lipnja 2016.

Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama

Svake godine 26. lipnja Ujedinjeni narodi obilježavaju Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama kako bi podigli svijest o ovom važnom problemu te potaknuli ljude na provođenje aktivnosti usmjerenih suzbijanju zlouporabe droga. Naime, kako stoji u Europskom izvješću o drogama iz 2016., procjenjuje se da je više od 88 milijuna odraslih, odnosno nešto više od četvrtine osoba u dobi od 15 do 64 godine u Europskoj uniji u nekom trenutku u životu probalo nezakonite droge¹.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama te omogućavanje trošenja droge u 2015. okrivljen je ukupno 1 031 punoljetnik, što predstavlja pad od 0,7% u odnosu na 2014., odnosno porast od 2,9% u odnosu na 2013. Za isto spomenuto kazneno djelo u 2015. okrivljeno je i ukupno 79 maloljetnika, odnosno 28,8% manje nego 2014. te 10,2% manje nego u 2013.

Prema vrstama prekršaja, zlouporaba opojnih droga spada u prekršaje protiv javnog reda i mira kojih je ukupno gledano u 2014. bilo više za 0,3% nego godinu ranije. U odnosu pak na sve prekršaje protiv javnog reda i mira u 2014., zlouporaba opojnih droga jest prekršaj za koji je okrivljeno 3 904 punoljetnih osoba, što predstavlja pad od 0,7% u odnosu na 2013., a u ukupnom broju prekršaja protiv javnog reda i mira, zlouporaba opojnih droga čini 7,4%.

Gledano prema spolnoj strukturi, u 2014. bilo je okrivljeno značajno više muških punoljetnih osoba koji su činili 89,6% ukupnog broja okrivljenih. Nadalje, od ukupnog broja okrivljenih, najveći dio njih je i proglašen krivima - točnije 92,0%, dok ih svega 8,0% nije proglašeno krivima. Među svim oslobađajućim presudama, u najvećem broju slučajeva nisu bili proglašeni krivima zbog odbijajuće presude (55,4%), a u najmanjem broju slučajeva razlog je bio obustavljanje postupka (3,5%).

Ukoliko podatke promatramo prema vrsti postupka vidljivo je da najveći dio postupaka ide redovnom procedurom (74,0%), dok samo četvrtina ukupnog broja ide žurnim postupkom, a u

¹ <http://www.emcdda.europa.eu>

odnosu pak na samo trajanje postupka, tijekom 2014. najviše ih je trajalo od dva do četiri mjeseca (28,6%). U odnosu pak na podnositelje optužnog prijedloga, u spomenutoj godini u čak 80,8% slučajeva to je bilo Ministarstvo unutarnjih poslova, a u 17,3% slučajeva optužni prijedlog je podnio državni odvjetnik.

Što se pak tiče sankcija, za punoljetne počinitelje u najvećem broju slučajeva izriče se novčana sankcija (84,5%), a u nešto manjem broju slučajeva okrivljenici su proglašeni krivima, ali su oslobođeni od kazne (15,1%). U najmanjem postotku se izriče opomena (0,3%) te uvjetna kazna zatvora (0,1%), dok je u 66,4% svih slučajeva izrečena zaštitna mjera obveznog liječenja od ovisnosti.

Promatrajući punoljetne okrivljenike prema godinama života, vidljivo je da ih se gotovo polovina, točnije 49,4% ukupnog broja, nalazi u dobnoj skupini 18-24 godine, a broj okrivljenika opada proporcionalno s godinama života tako da ih se očekivano najmanje nalazi u dobnoj skupini 60 i više godina.

U odnosu na ranije izrečene sankcije, samo njih 7,0% već je ranije bilo kažnjavano, a u odnosu na sudionitvo u čak 98,7% slučajeva počinitelji su prekršaj počinili sami. Prema sjedištu prekršajnog suda, čak četvrtina svih okrivljenika se nalazi u Gradu Zagrebu (24,5%), dok ih je potom najveći broj u Splitsko- dalmatinskoj (20,3%) te Primorsko- goranskoj županiji (14,7%).

Što se pak tiče maloljetničkih prekršaja protiv javnog reda i mira, u 2014. počinjeno ih je ukupno 2 902 što predstavlja pad od 2,9% u odnosu na 2013. Promatrano prema klasifikaciji prekršaja, zlouporaba opojnih droga čini 16,3% ukupnog broja prekršaja počinjenih protiv javnog reda i mira, a riječ je o povećanju tog prekršaja za čak 33,6% u odnosu na godinu ranije.

U odnosu na spol, među maloljetnicima je također više okrivljenih muškaraca. Točnije, okrivljeno je ukupno 85,6% maloljetnika te 14,4% maloljetnica, a među ukupnim brojem okrivljenih maloljetnika, najveći udio njih, točnije 97,7%, nije ranije kažnjavan.

Prema vrsti odluke u 2014. u čak 98,9% slučajeva maloljetnici nisu proglašeni krivima već im je primijenjena odgojna ili zaštitna mjera. Među odgojnim mjerama najčešće se izriče sudski ukor (58,8%) i posebne obveze (40,0%), a upućivanje u centar za odgoj u najmanjem broju slučajeva (1,2%). U odnosu pak na izrečenu zaštitnu mjeru najčešće se izriče obavezno liječenje od ovisnosti, i to u 57,1% slučajeva. Iste godine maloljetnici su proglašeni krivima u samo pet slučajeva, što čini 1,1%, a uvijek im je izricana novčana kazna.

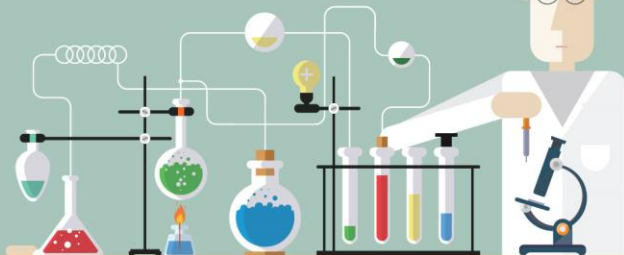
Prema sjedištu prekršajnog suda, najveći broj maloljetnika je za zlouporabu opojnih droga, baš kao i kod punoljetnih osoba, okrivljen u Gradu Zagrebu (32,6%), no na drugom mjestu se nalazi Primorsko- goranska (16,3%) županija, dok je treća županija prema najvećem broju okrivljenih maloljetnika Splitsko- dalmatinska (12,7%).

U 2014. za prekršaj zlouporabe opojnih droga okrivljeno je svega pet pravnih osoba, od kojih je njih troje proglašeno odgovornima, a u dva slučaja nisu proglašene odgovornima, i to u oba slučaja razlog je bio odbijajuća presuda. U odnosu na odgovorne osobe, tijekom spomenute godine okrivljeno je pet osoba, od kojih su četiri proglašene krivima, a u jednom slučaju izrečena je odbijajuća presuda.

PRIJAVLJENE OSOBE ZA KAZNENO DJELO NEOVLAŠTENE PROIZVODNJE I PROMETA DROGAMA TE OMOGUĆAVANJE TROŠENJA DROGE

**Punoljetni
(18+)**

2015.
2013.
+2,9%

**Maloljetni
(od 14 do 18)**

2015.
2013.
-10,2%

OKRIVLJENE OSOBE ZA PREKRŠAJ ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA, 2014.

3 904
2014.
2013.
-0,7%

473
2014.
2013.
+33,6%

♀ **10,4%** ♂ **89,6%**

♀ **14,4%** ♂ **85,6%**

92,0% **8,0%**
Proglašeni Nisu proglašeni
krivima krivima

1,1% **98,9%**
Proglašeni Nisu proglašeni
krivima krivima

49,4% 18-24 god.
21,1% 25-29 god.
20,4% 30-39 god.
5,7% 40-49 god.
2,1% 50-59 god.
1,2% 60+ god.
0,1% Nepoznato

1,9% 14 god.
15,2% 15 god.
34,5% 16 god.
48,4% 17 god.

7,0% **93,0%**
Ranije Nisu ranije
kažnjavani kažnjavani

98,7%
Sam

2,3% **97,7%**
Ranije Nisu ranije
kažnjavani kažnjavani

98,5%
Sam

66,4%
Obvezno liječenje
od ovisnosti

57,1%
Obvezno liječenje
od ovisnosti

58,8%
Sudski ukor
40,0%
Posebne obveze
1,2%
Upućivanje u centar
za odgoj

PRIMJENJENA
ODGOJNA MJERA

84,5% **15,1%**
Novčana Proglašeni krivima,
kazna oslobođeni od kazne

0,3% **0,1%**
Opomena Zatvor uvjetno

1,1%
Novčana
kazna